

Dosarul nr. 1ra-1302/22
1-20038792-01-1ra-24082022

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte - Diaconu Iurie
Judecători - Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie

Examinând fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Săli Radu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, în cauza penală de învinuire a lui

Țurcanu Mihail XXXXX, născut la XXXXX,
originar și domiciliat al XXXXX, anterior
necondamnat,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal.

Termenii de examinare:
prima instanță: 25.03.2020-21.12.2020;
instanța de apel: 25.02.2021-21.06.2022;
instanța de recurs ordinar: 24.08.2022 – 23.11.2022.

Asupra admisibilității motivelor invocate în recursul ordinar, în baza materialelor din dosar, Colegiul penal

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni din 21 decembrie 2020, **Țurcanu Mihail**, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, și în baza acestei Legi, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, în mărime de – **600** unități convenționale.

S-a încasat de la **Țurcanu Mihail**, în beneficiul *Statului*, suma de **2 940** lei, cu titlu de cheltuieli suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare psihiatrico-legală.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Țurcanu Mihail, în perioada de timp cuprinsă între anul 2017 și până la data de 15 aprilie 2019, aflându-se la domiciliul său situat în s. XXXXX, raionul XXXXX, rămânând periodic cu fiica minoră a concubinei sale, XXXXX, născută la XXXXX, acționând intenționat, prin constrângere și anume profitând de dependența ultimei față de el, manifestată prin

dominarea asupra acesteia, reieșind din relațiile familiale. Având scopul de a o determina pe ultima la raporturi sexuale nedorite, în timp ce îi făcea masaj, a manifestat un comportament fizic și verbal realizat prin atingeri pe picioare și spate, săruturi pe spate și urechi, încercări de a o săruta pe buze pe minora XXXXX, precum și aluzii de a întreține un raport sexual, comportament prin care a creat o atmosferă neplăcută, degradantă și umilitoare.

Astfel, acțiunile lui **Țurcanu Mihail** au fost încadrate juridic în baza art. 173 Cod penal, după indicii calificativi – *”hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic și verbal, care creează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare, cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale nedorite, săvârșite prin constrângere”*.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată, a declarat apel *procurorul* prin care a solicitat admiterea apelului, casarea parțială a sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Țurcanu Mihail să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 173 Cod penal, și în baza acestei Legi să fie condamnat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la pedeapsă sub formă de închisoare de 1 (un) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat a menționat că, pentru atingerea scopului pedepsei penale, pentru corectarea și reeducarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane este oportună stabilirea unei pedepse cu închisoare pe un termen de 1 (un) an, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

A considerat că, stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare, cu executare reală a pedepsei, este conformă cu prevederile art. 2 alin. (2) Cod penal, iar pedeapsa sub formă de amendă stabilită de către prima instanță poate crea inculpatului, cât și a altor persoane, impresia eronată despre blândețea Legii penale în cazul comiterii unor astfel de infracțiuni.

A relatat că, prima instanță, la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de pericolul social al faptei incriminate inculpatului, de vârsta părții vătămate, precum și de circumstanțele și urmările prejudiciabile a infracțiunii săvârșite de către acesta.

La caz a mai menționat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță a ignorat prevederile art. art. 61, 75 alin. (1) Cod penal și pedeapsa stabilită inculpatului este una inefficientă, care nu va atinge scopul Legii penale de corectare și reeducare a acestuia.

A menționat asupra faptului că, prima instanță, la stabilirea pedepsei, a ignorat că, partea vătămată XXXXX, la momentul începerii acțiunilor de hărțuire sexuală comise de către inculpat în privința acesteia, nu avea împlinită vârsta de 14 ani.

Mai mult, a relatat că, partea vătămată XXXXX se afla în grija și la întreținerea inculpatului, acesta profitând și de această împrejurare la comiterea infracțiunii.

Totodată, a mai relatat *procurorul* că, prima instanță, eronat a stabilit că la caz nu au fost constatate circumstanțe agravante, apreciind probele

subiectiv, pronunțând astfel, o sentință neîntemeiată, care urmează de a fi casată în partea stabilirii pedepsei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, a fost respins apelul ca nefondat, cu menținerea fără modificări a sentinței.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nefiind viciată, în cadrul urmăririi penale nefiind încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că, instanța de apel nu a fost în drept de a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, la caz, instanța de apel a constatat că, prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Țurcanu Mihail în baza art. 173 Cod penal.

Instanța de apel, examinând probatoriul, a considerat dovedită vinovăția inculpatului Țurcanu Mihail în comiterea infracțiunii de „*hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic și verbal, care creează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare, cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale nedorite, săvârșite prin constrângere*”, fiindu-i just încadrată în baza art. 173 Cod penal.

La fel, a menționat că, prima instanță, la individualizarea pedepsei penale, a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, și de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor mai puțin grave, de faptele comise, că acestea atentează asupra relațiilor sociale referitoare la libertatea persoanei la viață sexuală, de persoana celui vinovat, că inculpatul Țurcanu Mihail se caracterizează pozitiv, este angajat în câmpul muncii, fără antecedente penale, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, a recunoscut vina și a cerut examinarea cauzei în procedura simplificată în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, partea vătămată nu a avut careva pretenții materiale și morale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, și anume că acesta poate fi reeducat doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale.

Cu referire la solicitarea procuroului privind stabilirea unei pedepse mai aspre, instanța de apel a reținut că, pedeapsa stabilită sub formă de amendă care urmează a fi aplicată inculpatului Țurcanu Mihail, corespunde circumstanțelor săvârșirii infracțiunilor, gradului prejudiciabil al infracțiunilor, personalității inculpatului, astfel încât exemplaritatea pedepsei penale va produce efecte atât asupra conduitei inculpatului, contribuind la reeducarea lui, cât și asupra altor persoane, care văzând constrângerea la care este supus inculpatul, sunt puși în situația de a

reflecta asupra propriilor comportări viitoare și de a se abține de la săvârșirea infracțiunii.

5. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, *procurorul* invocând prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei, în privința inculpatului, în partea stabilirii pedepsei, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

5.1. În argumentarea recursului ordinar, procurorul a invocat că, instanța de apel a ignorat prevederile art. 61 Cod penal, astfel, pronunțând o decizie de condamnare la pedeapsă cu amendă pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad prejudiciabil sporit, fiind periclitată ordinea de drept, nu a fost atins scopul principal de prevenire de comitere de noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Consideră că instanța de apel a fost obligată să indice expres în hotărâre, motivele condamnării cu amendă, dar să nu se limiteze doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante.

La fel, menționează că instanța de apel, făcând trimitere la art. 61 Cod penal, nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea temeiurilor, ignorând astfel prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel.

Conchide că, circumstanțele comiterii infracțiunii și comportamentul inculpatului, denotă că cel mai eficient mijloc de corectare a acestuia este pedeapsa cu închisoarea, această concluzie derivând și din gravitatea faptei comise și de pericolul social al acestuia.

Menționează că stabilirea pedepsei cu amendă, se admite numai luând în considerație personalitatea vinovatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, în timpul și după săvârșirea acesteia și instanța este obligată să indice care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante și în corelație cu care date despre persoana vinovatului ele servesc temei pentru aplicarea pedepsei cu amendă.

Argumentează că, instanța de apel nu a ținut cont de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de comportamentul inculpatului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea ei, de personalitatea acestuia, pronunțând o hotărâre neîntemeiată, în partea ce ține de individualizarea pedepsei.

În context indică că, decizia adoptată în prezenta cauză penală, la motivarea stabilirii pedepsei, contravine prevederilor art. 394 alin. (2), pct. 3) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele de aplicare a unei pedepse mai ușoare – *"amenda"*.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.*

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept*

comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect Legea, la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și/sau material.

Conform art. 424 Cod de procedură penală, *instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală.*

Lecturând conținutul recursului, Colegiul penal reține că, recurentul a invocat în calitate de temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stabilesc că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, când 10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Cu referire la temeiul invocat în baza art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal analizând decizia instanței de apel prin prisma erorii de drept prevăzută de Legea menționată, constată că, astfel de erori de drept nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul că instanța de apel, la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală și în decizia adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de către procuror, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, declarat de procuror (pct. 5.1., din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4-4.1 din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel, legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, dând o încadrare juridică corectă acțiunilor acestora, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar.

La fel, Colegiul penal conchide că, instanțele de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, întru elucidarea tuturor circumstanțelor care au stat la baza pertinentei, concludenței și utilității probatoriului cercetat în ședința de judecată, au adoptat în fond hotărâri motivate, expuse cu claritate, de unde se constată că, în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, după indicii calificativi – *”hărțuirea sexuală, adică manifestarea unui comportament fizic și verbal, care creează o atmosferă neplăcută, degradantă, umilitoare, cu scopul de a determina o persoană la raporturi sexuale nedorite, săvârșite prin constrângere”.*

Astfel, Colegiul penal, prin prisma temeiului prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 6 Cod de procedură penală, invocat de către recurent, prin faptul că instanța de apel nu a indicat în decizie, motivele pentru care a menținut

pedeapsa inculpatului sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, stabilită prin sentință, o consideră neîntemeiată și declarativă, or, din conținutul deciziei, se constată respectarea prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa sub formă de amendă stabilită inculpatului, fiind individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială, să realizeze scopurile Legii penale și pedepsei penale, astfel în cât termenul și mărimea acesteia să corespundă limitelor prevăzute în prevederile art. art. 62-71 Cod penal.

În continuare, Colegiul penal reține că în speță nu și-a găsit confirmarea nici temeiul pentru recurs prevăzut la art. 427 alin. (1), pct. 10) Cod de procedură penală, deoarece instanța de apel și-a motivat întemeiat soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 - 78 Cod penal, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia.

În acest sens, Colegiul penal constată că instanța de apel la menținerea sentinței primei instanțe, la stabilirea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care potrivit art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul acesteia, de gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, că acestea atentează asupra relațiilor sociale referitoare la libertatea persoanei la viață sexuală, de persoana celui vinovat, și anume de faptul că inculpatul Țurcanu Mihail se caracterizează în plan pozitiv conform caracteristicilor ofițerului de sector a Sectorului de Poliție nr. 1 (Ialoveni) *Hortolomei Ion* și șefului de sector al sectorului de poliție nr. 1 (Ialoveni) *Sinigur Dumitru* (f. d. 178-179, Vol. I), este angajat în câmpul muncii, anterior necondamnat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d 181-183, Vol. 1), a recunoscut vinovăția solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, partea vătămată nu a avut careva pretenții materiale și morale.

În acest sens, pedeapsa sub formă de amendă stabilită inculpatului va influența asupra corectării și reeducării acestuia, la caz nefiind necesară pedeapsă cu închisoarea solicitată de către procuror. Mai mult, conform rechizitoriului, acuzatorul de stat, nu a stabilit circumstanțe agravante prevăzute în art. 77 Cod penal (f. d. 223, Vol. I).

La fel, Colegiul penal atestă că, articolul 173 Cod penal, care i se impută inculpatului Țurcanu Mihail, conține în partea sancțiunii penale, trei pedepse principale, și anume: amendă în mărime de la 650 la 850 unități convenționale; muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau închisoare de până la 3 ani.

Astfel, la stabilirea categoriei pedepsei, inculpatului Țurcanu Mihail, i-a fost stabilită o pedeapsă cu amendă, această sancțiune regăsindu-se în structura categoriilor și limitelor pedepsei a art. 173 Cod penal.

Mai mult, este relevant faptul că, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

La caz, sunt pertinente și prevederile pct. 37 a hotărârii CtEDO din 16.02.2010 în cauza *Albert vs. România*, în care s-a statuat că, *art. 6 §1* din CEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, nu poate fi interpretat ca impunere de a da un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*cauza Van de Hurk vs Olanda, din 19 aprilie 1994, pct. 61*), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie printr-un alt mod, să examineze chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar constatând temeinicia motivării soluției instanței de apel, o însușește integral întrucât această instanță a oferit răspunsuri complete și argumentate tuturor problemelor esențiale invocate în speță, pedeapsa aplicată inculpatului fiind una proporțională și echitabilă faptelor comise.

În acest context, Colegiul penal conchide că temeiurile invocate în recurs nu și-au găsit confirmarea, iar hotărârea atacată este legală și întemeiată, astfel că recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2), pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, *Săli Radu*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2022, în cauza penală în privința lui Țurcanu Mihail Maxim, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 decembrie 2022.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie